

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3140/2019. (VI. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1/a), 2/a) és 3/a) pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Debreceni Járásbíróság 72.Szk.7527/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Juhász László) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményeként megállapítható, hogy a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztálya – mint szabálysértési hatóság – a 2018. május 14. napján kelt 09803/635-2/2018. szabs. számú határozatával az indítványozót a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ának (1) bekezdésében meghatározott közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt – mivel az általa vezetett gépjárművel 17 km/h-val túllépte a megengedett sebességhatárt – 30 000 Ft pénzbírsággal sújtotta és 2 hónap időtartamra eltiltotta a közúti járművezetéstől.
- [3] A szabálysértési hatóság határozata ellen az indítványozó a meghallgatását követően kifogást nyújtott be, melyben a felelősségét nem vitatta. Előadta azonban, hogy álláspontja szerint a szabálysértési hatóság tévesen járt el az ügyében, mivel a Szabs. tv. 2. §-ának (4) bekezdése alapján nem lehetett volna szabálysértési eljárást folytatni, mivel a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) I. számú mellékletében meghatározott sebességtúllépés esetén közigazgatási eljárásnak és így közigazgatási bírság kiszabásának lett volna helye. Álláspontja szerint helytelen az a rendőrségi gyakorlat, amely szerint a Korm. rendeletben meghatározott mértéket el nem érő sebességtúllépést a szabálysértési hatóság közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértéseként bírálja el és így egy közigazgatási eljárásra tartozó ügykörnél kisebb fokban társadalomra veszélyes cselekményt súlyosabb jogkövetkezmények terhével és szigorúbb eljárás szerint bírál el, ami aránytalan és ezért nem tekinthető az Alaptörvényben is megköveteltek szerint tisztességes eljárásnak.
- [4] Kérte továbbá a járművezetéstől eltiltás mellőzését és lehetőség szerint a pénzbírság mérséklését.
- [5] A Debreceni Járásbíróság 72.Szk.7527/2018/2. számú végzésében a szabálysértési hatóság határozatát megváltoztatta akként, hogy mellőzte a közúti járművezetés eltiltás büntetését; egyebekben hatályában tartotta azt. Az indokolás lényege szerint a szabálysértési hatóság alapvetően megalapozott és helyes következtetést vont le az eljárás alá vont személy szabálysértési felelősségére vonatkozóan, de a bíróság helyesbítette a tényállást, amely szerint – figyelembe véve sebességmérő készülék mérési pontosságát – az indítványozó sebességtúllépése legfeljebb 14 km/h volt. A bíróság a járművezetéstől eltiltás intézkedés mellőzését azzal indokolta, hogy – tekintettel az indítványozó személyi körülményeire és közlekedési előéletére – az a fokozatosság elvére figyelemmel eltúlzott mértékű joghátrány volt.
- [6] Ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az indítványozó az Alkotmánybírósághoz.

- [7] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1/a), 2/a) és 3/a) pontjai és a Debreceni Járásbíróság 72.Szk.7527/2018/2. számú végzése az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmát sértik.
- [8] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában a Korm. rendelet kifogásolt rendelkezései tekintetében a sérelem lényegét az indítványozó abban látta, hogy a kifogásolt rendelkezések alapján – figyelemmel a Szabs. tv. 2. § (4) bekezdésére, amely kizárja azt, hogy egy közigazgatási bírsággal sújtandó jogellenes cselekményt szabálysértésként bíráljanak el – a jogalkotó az enyhébb súlyú közlekedési jogellenes cselekmények tekintetében rendeli alkalmazni a szabálysértési eljárást, míg a súlyosabb cselekmények (így például a 15 km/h óra feletti sebességtúllépés esetén) közigazgatási eljárás lefolytatását tartja szükségesnek, holott a szabálysértési eljárás a közigazgatási eljárásnál nagyobb mértékű hátránnyal jár az eljárás alá vont személy tekintetében (így például lehetőség van előállításra, illetve a szankciórendszere is súlyosabb). Így tehát a sebességtúllépők (mint homogén csoport tagjai) között a jogalkotó észszerűtlenül tesz különbséget, ezzel mintegy – a kevésbé súlyos eljárási rendben elbírálandó – extrém sebességtúllépésre sarkalva a járművezetőket.
- [9] 2.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti panaszban az indítványozó a kifogásolt jogszabályi rendelkezések alaptörvényellenességével kapcsolatban kifejtett érvelésére hivatkozott és előadta, hogy a bíróságnak észlelnie kellett volna a sérelmezett jogszabályhely alaptörvény-ellenességét és meg kellett volna szüntetnie a szabálysértési eljárást, vagy legalábbis az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybírósághoz kellett volna fordulnia. Mindezt kiegészítette azzal, hogy a bíróság azzal okozott számára alapjogsérelmet, hogy szabálysértési eljárást folytatott le vele szemben, holott a terhére rótt magatartás súlyosabban minősülő eseteire Korm. rendelet közigazgatási bírság kiszabását teszi kötelezővé. Ennek következtében felelősségre vonása összehasonlítható csoporton belül „nem tetterányosan történt”. Előadta továbbá, hogy a bíróság a terhére rótt cselekmény alapjául szolgáló tényállást tárgyaláson kívül oly módon változtatta meg, hogy azzal szemben semmilyen további jogorvoslati lehetősége nem volt, a tényállás megváltozásáról csak a már jogerős határozatból értesült, így azzal szemben teljeskörűen nem védekezhetett. Ugyanis a rendőrség által megállapított tényállás olyan mértékű sebességtúllépést rótt a terhére, amely szabálysértésként nem lett volna elbírálandó, így alappal feltételezhetette, hogy ügyében tárgyaláson kívül megszüntető határozat meghozatalára kerül sor. Ezzel szemben a bíróság tárgyalás nélkül olyan jogerős határozatot hozott az iratok alapján, amely közigazgatási eljárás helyett szabálysértési eljárás lefolytatását alapozta meg.
- [10] Az ismertetettek alapján az indítványozó szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalma mellett a bírósági határozat következtében a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga [XXIV. cikk (1) bekezdés], szabad mozgáshoz való joga [XXVII. cikk (1) bekezdés], a jogállamiság elve [B cikk (1) bekezdés], az emberi méltósághoz való joga (III. cikk), továbbá a tisztességes bírósági eljáráshoz, a védelemhez és hatékony védekezéshez való joga [XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdés] is sérült.
- [11] Mindezekre figyelemmel az indítványozó kérte a Korm. rendelet 1. számú mellékletének 1/a), 2/a) és 3/a) pontjai és a Debreceni Járásbíróság 72.Szk.7527/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és azok megsemmisítését.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett jogszabályi rendelkezéseket, valamint bírói döntést és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.

- [15] 3.2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panasz elengedhetetlen feltétele, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezést a bíróság az indítványozó egyedi ügyében alkalmazza {lásd például: 3072/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [8]; 3262/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3048/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó ügyében a Korm. rendelet kifogásolt rendelkezéseinek alkalmazására nem került sor, így az alkotmányjogi panasz – az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részében – nem felel meg a befogadás feltételeinek.
- [16] 3.2.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszának az Abtv. 27. §-a szerinti része nem tartalmaz releváns alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértette meg kifejezetten a bíróságnak a jogértelmezése. Az indítványozó érvelésével szemben ugyanis a bíróság nem a jogszabályok „hallgatása” ellenére, hanem egyértelműen a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése – azaz közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése elnevezésű szabálysértés tényállása – alapján állapította meg a szabálysértési felelősségét. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak – e körben is – valójában a jogi szabályozást kifogásolják, amelynek érdemi vizsgálatára – a fentebb (Indokolás [15]) ismertetett feltétel hiányában – nem volt lehetősége az Alkotmánybíróságnak.
- [17] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1420/2018.

